

Franz Linder: Marija Ana Elizabeta baronica Raigersfeld, roj. Erberg, 1757/1759

Na ovalu je upodobljena ljubljena soproga Franca Henrika

FOTO TOMAŽ LAUKO/NARODNI MUZEJ SLOVENIJE

barona Raigersfelda. Ta je v gledališču spoznal – kot je zapisal – »eine lepa punza« in se leto dni pozneje poročil z njo. Miniaturni portret baronice je za neutolažljivega vdovca nekaj let po njeni smrti naslikal Franz Linder, ki se je pri Raigersfeldu nastanil leta 1757. Na razstavi so poleg dveh baroničinih portretov predstavljene tudi miniature iz večje serije, ki vključuje baronove in ženine sorodnike – Raigersfeld je tako ustvaril pravo galerijo prednikov v miniaturnem formatu.

Giulio Quaglio: Kranjska (fragment), 1703

Leta 1701 so v Ljubljani na mestu stare srednjeveške cerkve sv. Nikolaja začeli graditi novo baročno stolnico. Za pravo kupolo

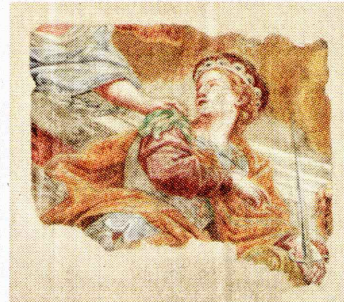

FOTO TOMAŽ LAUKO/NARODNI MUZEJ SLOVENIJE

je zmanjkalo sredstev, zato je stolnico skoraj dve stoletji krasila navidezna kupola, naslikana na ravnem lesenem ometanem stropu. Iluzionistična poslikava izpod čopiča italijanskega slikarja Giulia Quaglia je predstavljala

Marijino kronanje z zavetniki ljubljanske škofije in dežele Kranjske. Navidezno kupolo so porušili leta 1841, ko so začeli graditi pravo. Ohranjeni fragmenti fresk predstavljajo del Quaglieve izvirne poslikave; na razstavi poleg *Kranjske* predstavljamo še fragment *Marijinega kronanja*.

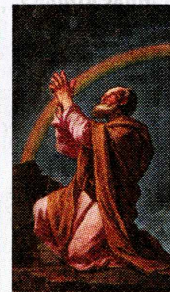
Francesco Trevisani: Mojzes priklič vodo iz skale, Noe v molitvi, 1725

Slika je s svojim pendantom *Noe v molitvi* del opreme prezbiterija stolnice v Kopru. Avtorstvo slik je bilo dolgo uganka. Sprva sta deli veljali za manj pomembni kopiji. Pokazalo se je, da gre za natančne replike motivov, ki jih je slikar Francesco Trevisani, po

FOTO BLAŽ GUTMAN

rodu iz Kopra, izdelal za izvedbo mozaikov v krstni kapeli bazilike svetega Petra v Rimu. Nedavno odkritje starih napisov na hrbtni strani platen je razkrilo, da sta sliki res nastali v Rimu leta 1725 kot delo »Trevisana«. Sloviti rimski slikar je s svojim

rodnim mestom torej ohranjal stike in je svoji rojstni škofiji obe deli gotovo podaril tudi kot izraz povezanosti in osebne pobožnosti.

Franz Anton Bustelli: Skupina adorantov, figurine Kitajk in Kitajcev, ok. 1757

Namizni okras iz porcelana v slogu *chinoiserie* (prizori eksotičnih motivov iz dežel vzhodne Azije, zlasti Kitajske), ki ga je Bustelli izdelal za münchensko tovarno porcelana Nymphenburg, je med najbolj znanimi okrasnimi nastavki. Celota ni ohranjena. Kitajki in Kitajca, ki se med plesom priklanjajo božanstvom, so bili izvorno del večje kompozicije; prvotno jo je sestavljalo šestnajst božanstev in deset ča-

stilcev oziroma adorantov, tako moških in žensk, pa tudi otrok. Figurice, zlasti obe ženski, predstavljajo vrh Bustellijevega dela in s tem evropskega oblikovanja porcelana.

FOTO TOMAŽ LAUKO/NARODNI MUZEJ SLOVENIJE

Jean Philippe Augustin Ollivier,
im. Ollivier de Marseille: **Karel**
grof Cobenzl, ok.1769

FOTO JANKO DERMASTJA/NARODNA GALERIJA

Marmorno doprsje Karla grofa Cobenzla izvira iz dvorca Planina pri Rakeku, ki je bil v lasti družine Cobenzl. Portret je zgolj leto dni pred grofovo smrtjo izdelal belgijski kipar Ollivier de Marseille v Bruslju, kjer je Cobenzl bival kot cesarski poslanik. Zelo zadolženi Cobenzl je kiparju pred smrtjo poravnal samo dobro tretjino dogovorjenega zneska. Izbrani umetnostni okus grofa se poleg tega naročila kaže v njegovi izjemni umetnostni zbirki več kot štiri tisoč risb in slik velikih mojstrov, ki jo je zaradi dolgov moral prodati. Prek posrednikov jo je kupila vladarica Katarina Velika, večina je danes v Ermitažu v Sankt Peterburgu.

Joannes Almenak, im. Almanach:
Andrej Eberhard Ravbar, ok.
1680

FOTO ALTE GALERIE – UNIVERSALMUSEUM
JOANNEUM

Upodobljeni Andrej Eberhard baron Ravbar, znan tudi kot *nemški Herkules*, je slovel po izjemni višini prek dveh metrov, izjemni moči in dolžini brade; ta naj bi segala do tal in nazaj do pasu. Bil je vojni dvorni svetnik cesarja Maksimilijana II. in poročen z njegovo nezakonsko hčerjo. V lasti je imel številna posestva na Kranjskem, Štajerskem in v Spodnji Avstriji. Umrl je leta 1575, star 68 let. Posthumni portret je pripisan slikarju Almanachu, ki je okrog leta 1680 deloval na Kranjskem. Domnevamo lahko, da je bila slika del rodbinske galerije prednikov, torej plemiške zbirke portretov, ki je slavila družinske prednike in njihove potomce.

Andrea Balbi: Sv. Jurij v boju
z zmajem, 1642–1654
Angelo de Coster: Procesija sv.
Jurija v Piranu, ok. 1709

Na razstavi krajši čas predstavljamo tudi dragocen zlatarski izdelek – srebrn kipec svetega Jurija na konju v boju z zmajem, ki je sicer del zakladnice Župnijskega

FOTO BOJAN SALA/NARODNA GALERIJA

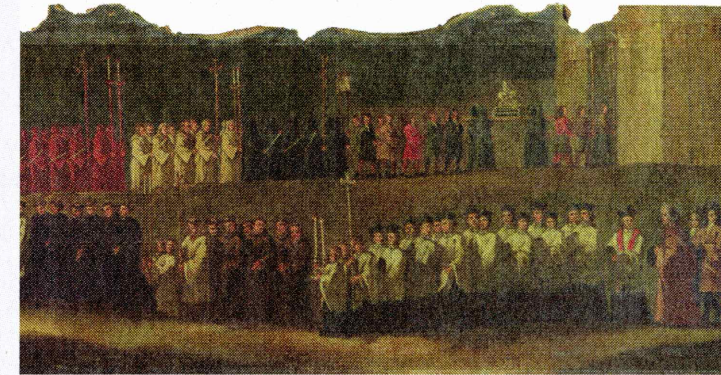

FOTO MIHA PIRNAT/NARODNA GALERIJA

muzeja Piran. O pomembni vlogi kipa v preteklosti priča slika *Procesija sv. Jurija v Piranu*. Na njej je prikazan dogodek v čast zavetniku mesta sv. Juriju, na katerem meščani, redovniki in pripadniki

različnih bratovščin v sprevodu nosijo oziroma spremljajo omenjeni kip. Tradicija je preživela do današnjih dni; vsako leto na jurjevo kip v slavnostni procesiji ponesejo po piranskih ulicah.